

tænkningssprog. Det anbefales at koncentrere sig om bogens hovedkapitel, kap. 4, p. 60-148, hvor virkningerne af arbejdstidsnedsættelsen beskrives.

Fl. Klöcker-Larsen.

Dick Ramström: „Försäljnings-organisatoriske problem“. F. F. I., Stockholm 1959, 206 sider, sv. kr. 17.

Ramströms bog er et led i en skriftrække, som udgives af „Forsikringsselskabernes Driftsøkonomiske Forskningsnævn“ i Sverige. Den svenske interesse for forsikringsselskabernes driftsøkonomiske forhold er ikke tilfældig. Man har i Sverige været vidne til en betydelig fusionsdannelse i forsikringsbranchen i de senere år, og efter at en ny stor sammenslutning af selskaber har fundet sted for nogle måneder siden, domineres branchen af nogle store koncerner, hvis konkurrence ikke mindst bliver drevet på omkostningssiden. Det gælder om at udnytte stordriftens fordele, og det sker navnlig gennem kontorrationiseringer og effektivisering af den udendørs organisation. Elektronhjernener og mere uddannelse er tidens løsen i svensk forsikring såvel som i dansk.

Bogen indeholder ikke nogen egentlig omkostningsanalyse, men den redegør for salgsorganisationens opbygning indenfor de svenske forsikringsselskaber. For fagfolk kan denne fremstilling være ganske interessant, men noget egentligt nyt bringer den ikke. Det mest tankevækkende i Ramströms værk er omtalen af de målsætninger, som de svenske forsikringsselskaber har. Interessant er opdelingen mellem *resultatmål* (salgsønsker) som f. eks. øget forståelse for forsikringstanken og *arbejdsmaal* (salgspolitik) som f. eks. decentralisering af arbejdsopgaverne.

De målsætninger, som man gennem bogen får kendskab til, er tydeligvis formuleret af salgsledelsen. Udvikling af salgsorganisationen og større salgresultater er naturlige mål for en salgschef, men topledelsens mening ville formentlig være lidt

anderledes formuleret. Et forsikringsselskab kan vanskeligt tåle en kraftigere salgsforøgelse i det korte løb, fordi merudgifterne til tegningsprovision, skader, administrationsomkostninger samt hensættelse af præmiereserve normalt vil overstige merindtægten det første år. Dette forhold må tages i betragtning, når man skal vurdere bogens afsnit om målsætninger.

J. Søltøft.

C. H. Gudnason: Frekvensstudier (udgivet på foranledning af Industrirådets rationaliseringskursus 1960). 245 s.

Det bør til indledning erkendes, at anmelderen ikke føler sig kompetent til at give en helt retfærdig bedømmelse af den foreliggende bog, idet der givetvis bør tages hensyn til dens pædagogiske formål: at danne grundlaget for Industrirådets undervisning i frekvensstudier. For mit vedkommende har læsningen af bogen betydet en introduktion til emnet, og når jeg finder, at bogen giver et godt indtryk af, hvad frekvensstudier er, og hvad de kan bruges til, er det naturligvis i sig selv en anbefaling af bogen, men samtidig er det klart, at jeg ikke fuldt ud kan vurdere, hvilke vanskeligheder forfatteren har overvundet, set i relation til anden litteratur om emnet, og omvendt naturligvis ejheller, hvilke lakuner der eventuelt måtte være i fremstillingen. Ved frekvensstudier forstås en metode, der kan finde anvendelse i mange former for studium af produktionsprocesser. Ideen er, at man ved observation til tilfældige tidspunkter registrerer forskellige aktiviteter, d. v. s. funktioner udøvet af personer, maskiner etc. Er materialets repræsentativitet m.h.t. en vis population sikret, kan man heraf slutte, hvor stor en del af arbejdstiden f. eks. en gaffeltruck kører, er under pålæsning, aflæsning, venter i en kø etc. Et sådant studium er naturligvis et nyttigt udgangspunkt for stillingtagen til, om det interne transportsystem er rationelt tilrettelagt. Den statistiske metode kommer

tænkningssprog. Det anbefales at koncentrere sig om bogens hovedkapitel, kap. 4, p. 60-148, hvor virkningerne af arbejdstidsnedsættelsen beskrives.

Fl. Klöcker-Larsen.

Dick Ramström: „Försäljnings-organisatoriske problem“. F. F. I., Stockholm 1959, 206 sider, sv. kr. 17.

Ramströms bog er et led i en skriftrække, som udgives af „Forsikringsselskabernes Driftsøkonomiske Forskningsnævn“ i Sverige. Den svenske interesse for forsikringsselskabernes driftsøkonomiske forhold er ikke tilfældig. Man har i Sverige været vidne til en betydelig fusionsdannelse i forsikringsbranchen i de senere år, og efter at en ny stor sammenslutning af selskaber har fundet sted for nogle måneder siden, domineres branchen af nogle store koncerner, hvis konkurrence ikke mindst bliver drevet på omkostningssiden. Det gælder om at udnytte stordriftens fordele, og det sker navnlig gennem kontorrationiseringer og effektivisering af den udendørs organisation. Elektronhjernener og mere uddannelse er tidens løsen i svensk forsikring såvel som i dansk.

Bogen indeholder ikke nogen egentlig omkostningsanalyse, men den redegør for salgsorganisationens opbygning indenfor de svenske forsikringsselskaber. For fagfolk kan denne fremstilling være ganske interessant, men noget egentligt nyt bringer den ikke. Det mest tankevækkende i Ramströms værk er omtalen af de målsætninger, som de svenske forsikringsselskaber har. Interessant er opdelingen mellem *resultatmål* (salgsønsker) som f. eks. øget forståelse for forsikringstanken og *arbejdsmaal* (salgspolitik) som f. eks. decentralisering af arbejdsopgaverne.

De målsætninger, som man gennem bogen får kendskab til, er tydeligvis formuleret af salgsledelsen. Udvikling af salgsorganisationen og større salgsresultater er naturlige mål for en salgschef, men topledelsens mening ville formentlig være lidt

anderledes formuleret. Et forsikringsselskab kan vanskeligt tåle en kraftigere salgsforøgelse i det korte løb, fordi merudgifterne til tegningsprovision, skader, administrationsomkostninger samt hensættelse af præmiereserve normalt vil overstige merindtægten det første år. Dette forhold må tages i betragtning, når man skal vurdere bogens afsnit om målsætninger.

J. Søltøft.

C. H. Gudnason: Frekvensstudier (udgivet på foranledning af Industrirådets rationaliseringskursus 1960). 245 s.

Det bør til indledning erkendes, at anmelderen ikke føler sig kompetent til at give en helt retfærdig bedømmelse af den foreliggende bog, idet der givetvis bør tages hensyn til dens pædagogiske formål: at danne grundlaget for Industrirådets undervisning i frekvensstudier. For mit vedkommende har læsningen af bogen betydet en introduktion til emnet, og når jeg finder, at bogen giver et godt indtryk af, hvad frekvensstudier er, og hvad de kan bruges til, er det naturligvis i sig selv en anbefaling af bogen, men samtidig er det klart, at jeg ikke fuldt ud kan vurdere, hvilke vanskeligheder forfatteren har overvundet, set i relation til anden litteratur om emnet, og omvendt naturligvis ejheller, hvilke lakuner der eventuelt måtte være i fremstillingen. Ved frekvensstudier forstås en metode, der kan finde anvendelse i mange former for studium af produktionsprocesser. Ideen er, at man ved observation til tilfældige tidspunkter registrerer forskellige aktiviteter, d. v. s. funktioner udøvet af personer, maskiner etc. Er materialets repræsentativitet m.h.t. en vis population sikret, kan man heraf slutte, hvor stor en del af arbejdstiden f. eks. en gaffeltruck kører, er under pålæsning, aflæsning, venter i en kø etc. Et sådant studium er naturligvis et nyttigt udgangspunkt for stillingtagen til, om det interne transportsystem er rationelt tilrettelagt. Den statistiske metode kommer

ind i billedet via kalkulen af, hvor mange observationer af den nævnte art der er nødvendige for at opnå tilfredsstillende sikkerhed. De i bogen omtalte metoder bygger på binomialfordelingen (og dens approksimation ved normalfordelingen). Forfatteren har delt fremstillingen i tre afsnit: i 1. del: „Indførelse i frekvensstudier“ gives den statistisk-teoretiske baggrund ved en gennemgang af pædagogisk tilrettelagte eksempler på situationer med tilfældig variation, og de organisatoriske og sociologiske problemer omtales, i 2. del: „Anvendelse af frekvensstudier“ gives en række praktiske eksempler, og endelig indeholder et appendix en ret grundig omtale af binomialfordelingens teoretiske baggrund. Den almindelige læser vil nok finde eksemplerne i 2. del for koncentreret; forfatterens kommentarer er så sparsomme, at mange spørgsmål i læserens sind forbliver ubesvarede, men når bogen benyttes som grundlag for en gennemgang på et kursus, hvor læreren har supplerende viden om eksemplerne, bliver denne mangel måske en pædagogisk fordel. Bogen virker i det hele taget en smule kompendiagtig, d. v. s. ikke helt gennemredigeret; dette giver sig også udslag i en del gentagelser, ligesom man undertiden generes af trykfejl (side 123 bruges O_T i samme formel i to betydninger). Som statistiker studser man også over notationen et par steder, men om den anvendte notation har vundet hævd på dette specielle område, ved jeg ikke. Bogen er smukt trykt med mange gode og instruktive figurer.

Erik Harsaae.

Gerard Debreu: *Theory of Value, An Axiomatic Analysis of Economic Equilibrium*, John Wiley & Sons, Inc., 1959. 114 sider.

Dr. Debreus udvidede disputats er monograph 17 fra Cowles Foundation for Research in Economics.

Det er værd at bemærke undertitlen til denne bog: en aksiomatisk analyse af

økonomisk ligevægt. Det, Debreu forsøger, er at formulere den makro-ligevægt, som Walras, Pareto, Cassel og Zeuthen har fremstillet som ligningssystemer på en anden måde. Forfatteren hører til de økonomer, der mener at det matematiske begrebsapparat, økonomer hidtil har anvendt i deres formelle optimeringsprocedure, differentialregningen, ikke fører til nogen relevant beskrivelse af totaloptimum.

Debreu benytter en anden formel fremstilling, som han ikke lægger skjul på, er den *moderne* matematik med de faldgruber der kan ligge i moden, nemlig mængdelæren eller topologien.

Det var von Neuman og Morgenstern, der startede lavinen med at benytte det topologiske begrebsapparat på økonomiske situationer. Dette arbejde har fået en særdeles interessant videreførelse her. Anmelderens hovedkonklusion er at dette begrebsapparat er adækvat også for beskrivelse af makroøkonomiske sammenhænge.

Bogen kan kun læses af folk, der er fortrolige med elementær mængdelære, eller er villige til at sætte sig ind i denne, hvilket kan ske ved hjælp af bogens første kapitel. Forf. diskuterer og formaliserer herefter gode- og prisbegrebet, producent- og konsumentbegrebet, hvorefter makroøkonomisk ligevægt kan formuleres. Ligevægt er ikke nødvendigvis lig med optimum. Dette diskuteres i kap. 6, og må vel betragtes som en væsentlig udvidelse af de klassiske ligevægtssystemer. Debreu påviser her – under de forudsætninger, han iøvrigt opererer med – at en ligevægtssituation er i optimum hvis og kun hvis der eksisterer et prissystem, som producenter og konsumenter har tilpasset sig på en sådan måde, at ingen producent kan forøge sin gevinst og ingen konsument kan nå en bedre tilfredsstillelse af sine ønsker uden at forøge sine udgifter.

Et lille afsnit om usikkerhedens indflydelse afslutter bogen.

Erik Johnsen.